

Οικουμενικός Πατριάρχης: “Τα Χριστούγεννα είναι ευκαιρία διά να συνειδητοποιήσωμεν το μυστήριον της ελευθερίας του Θεού και το μέγα θαύμα της ελευθερίας του ανθρώπου”

[Πατριαρχεία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

“Τα Χριστούγεννα είναι ευκαιρία διά να συνειδητοποιήσωμεν το μυστήριον της ελευθερίας του Θεού και το μέγα θαύμα της ελευθερίας του ανθρώπου”. Αυτά τονίζει μεταξύ άλλων ο Παναγιώτατος [Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος](#) στην Πατριαρχική Απόδειξη για τα Χριστούγεννα 2024.

Αναφερόμενος στο νόημα της εορτής των Χριστουγέννων, ο Παναγιώτατος επισημαίνει: *“Τα Χριστούγεννα δεν είναι βίωσις συναισθηματισμών, οι οποίοι «γρήγορα έρχονται και ακόμη ταχύτερα παρέρχονται». Είναι υπαρξιακή μετοχή εις το όλον γεγονός της Θείας Οικονομίας”*.

Στη συνέχεια, υπογραμμίζει: *“Ο Χριστός κρούει την θύραν της ανθρωπίνης καρδιάς, όμως μόνον ο ίδιος ο ελευθερία τετιμημένος άνθρωπος δύναται να την ανοίξη. «Ασφαλώς, χωρίς Αυτόν, χωρίς τον Χριστόν», γράφει ο μακαριστός π. Γεώργιος Φλωρόφσκυ, «ο άνθρωπος δεν μπορεί να κάνει τίποτε. Κι όμως, υπάρχει κάτι που μόνο από τον άνθρωπο μπορεί να γίνει – το να ανταποκριθεί στην κλήση του Θεού και να ‘δεχθεί’ τον Χριστόν»[6]”*.

Αναλυτικά η Πατριαρχική Απόδειξη για τα Χριστούγεννα 2024:

Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ – ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τιμιώτατοι άδελφοί Ιεράρχαι καί τέκνα έν Κυρίω εύλογημένα,

Ἄνωθεν εὐδοκία ἐφθάσαμεν καί ἐφέτος εἰς τὴν πανέορτον ἡμέραν τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου, τοῦ ἐλθόντος εἰς τὴν γῆν καί συναναστραφέντος ἡμῖν «δι' ἄφατον φιланθρωπίαν». Τιμῶμεν ἐν ψαλμοῖς καί ὕμνοις καί ἐν χαρᾷ ἀνεκκλήτῳ τό μέγα μυστήριον τῆς Ἐνανθρωπήσεως, τό «πάντων καινῶν καινότατον, τό μόνον καινόν ὑπό τόν ἥλιον»[1], διὰ τοῦ ὁποίου διανοίγεται εἰς τόν ἄνθρωπον ἡ ὁδός τῆς κατὰ χάριν θεώσεως καί ἀνακαινίζεται ἡ σύμπασα κτίσις. **Τά Χριστούγεννα δέν εἶναι βίωσις συναισθηματισμῶν, οἱ ὅποιοι «γρήγορα ἔρχονται καί ἀκόμη ταχύτερα παρέρχονται». Εἶναι ὑπαρξιακή μετοχή εἰς τό ὅλον γεγονός τῆς Θείας Οἰκονομίας.** Καθώς μαρτυρεῖ ὁ Εὐαγγελιστής Ματθαῖος[2], ἡ ἡγεσία τοῦ κόσμου ἠθέλησεν ἐξ ἀρχῆς νά ἀφανίσῃ τό Θεῖον Βρέφος. Διὰ τούς πιστούς, ὁμοῦ μέ τό «Χριστός γεννᾶται» τῆς ἐορτῆς τῆς Σαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ Πατρός καί τούς πενθίμους κώδωνας τοῦ Πάθους, συνηγεῖ πάντοτε τό «Χριστός Ἀνέστη», τό εὐάγ-γελον μήνυμα τῆς νίκης κατὰ τοῦ θανάτου καί τῆς προσδοκίας τῆς κοινῆς ἀναστάσεως.

Τό «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπὶ γῆς εἰρήνη» ἀκούεται καί πάλιν εἰς ἓνα πλήρη βιαιοτήτων, κοινωνικῆς ἀδικίας καί καταρρακώσεως τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας κόσμον. **Ἡ ἐκπληκτική πρόοδος τῆς ἐπιστήμης καί τῆς τεχνολογίας δέν φθάνει εἰς τό βάθος τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος εἶναι πάντοτε περισσότερο ἀπό αὐτό πού δύναται νά συλλάβῃ ἢ ἐπιστήμη καί ἀπό αὐτό εἰς τό ὅποιον ἀποβλέπει ἡ πρόοδος τῆς τεχνολογίας. Δέν γεφυρώνεται ἐπιστημονικῶς τό χάσμα μεταξύ οὐρανοῦ καί γῆς εἰς τό εἶναι τοῦ ἀνθρώπου.**

Σήμερον ἡχεῖ ὁ λόγος περί τοῦ «μετανθρώπου» καί ἐγκωμιάζεται ἡ τεχνητή νοημοσύνη. Βεβαίως, τό ὄνειρον ἑνός «ὑπερανθρώπου» δέν εἶναι καινοφανές. Ἡ ἰδέα τοῦ «μετανθρώπου» στηρίζεται εἰς τὴν τεχνολογικὴν πρόοδον καί εἰς τόν ἐξοπλισμόν του μέ πρωτοφανῆ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἐμπειρίαν καί ἱστορίαν μέσα, διὰ τῶν ὁποίων θά δυνηθῇ νά ὑπερβῇ τό μέχρι σήμερον ἰσχύον ἀνθρώπινον μέτρον. Ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι τεχνοφοβική. Προσεγγίζει τὴν ἐπιστημονικὴν γνῶσιν ὡς «θεόσδοτον δῶρον εἰς τόν ἄνθρωπον», χωρὶς ὅμως νά ἀγνοῇ ἢ νά ἀποσιωπᾷ τούς κινδύνους τοῦ ἐπιστημονισμοῦ. Εἰς τὴν Ἐγκύκλιον τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (Κρήτη, 2016), τονίζεται ἡ συμβολή τοῦ Χριστιανισμοῦ καί «εἰς τὴν ὑγιᾶ ἀνάπτυξιν τοῦ θύραθεν πολιτισμοῦ», ἀφοῦ ὁ Θεός «ἔθεσε τόν ἄνθρωπον οἰκονόμον τῆς θείας δημιουργίας καί συνεργόν Αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ». Ἐν συνεχείᾳ, σημειοῦται μετ' ἐμφάσεως: «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἔναντι τοῦ συγχρόνου 'ἀνθρωποθεοῦ', προβάλλει τόν 'Θεάνθρωπον' ὡς ἔσχατον μέτρον πάντων: 'Οὐκ ἄνθρωπον ἀποθεωθέντα λέγομεν, ἀλλὰ Θεόν ἐνανθρωπήσαντα' (Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Ἑκδοσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου

πίστεως, Γ', 2 PG 94, 988)»[3].

Ἡ ἀπάντησις εἰς τό κρίσιμον ἐρώτημα, πῶς ἄχρι τῆς ἐσχάτης «ὀγδόης ἡμέρας», μέ τόν τιτανισμόν καί τόν προμηθεϊσμόν τοῦ τεχνολογικοῦ πολιτισμοῦ, τῶν μετεξελίξεων καί τῶν μεταπτώσεών του, ἐν μέσῳ ἀνθρωποθεϊστικῶν μετανθρωπισμῶν ἢ ὑπερανθρωπισμῶν, θά διασωθῇ ὁ «πολιτισμός τοῦ προσώπου», ὁ σεβασμός τῆς ιερότητος καί ἡ ἀνάδειξις τῆς ὠραιότητός του, ἐδόθη ἅπαξ καί διά παντός ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς Θεανθρωπινότητος. Ὁ Θεός Λόγος ἐγένετο σάρξ, ἡ «ἀλήθεια ἦλθε» καί «παρέδραμεν ἡ σκιά. Εἰς τό διηνεκές τό ἀληθεύειν διά τόν ἄνθρωπον θά συνδέεται μέ τήν σχέσιν του μέ τόν Θεόν, ὡς ἀπάντησις εἰς τήν κάθοδον τοῦ Θεοῦ πρός αὐτόν καί ὡς ἀναμονή καί ὑπάντησις τοῦ ἐρχομένου Κυρίου τῆς δόξης. **Ἡ ζωσα αὕτη πίστις στηρίζει τόν ἀγῶνα τοῦ ἀνθρώπου νά ἀνταποκριθῇ εἰς τάς ἀντιφάσεις καί τάς προκλήσεις τοῦ ἐπιγείου βίου του, εἰς τήν «ἐπ' ἄρτω» ζωήν[4], εἰς τήν ἐπιβίωσιν καί τήν κοινωνικήν καί πολιτισμικήν ἀνάπτυξιν. Τίποτε ὅμως εἰς τήν ζωήν μας δέν εὐδοκιμεῖ ἄνευ ἀναφορᾶς εἰς τόν Θεόν, μέ ὀρίζοντα τήν «πληρότητα ζωῆς, τήν πληρότητα χαρᾶς καί τήν πληρότητα γνώσεως» τῆς Βασιλείας Του[5].**

Τά Χριστούγεννα εἶναι εὐκαιρία διά νά συνειδητοποιήσωμεν τό μυστήριον τῆς ἐλευθερίας τοῦ Θεοῦ καί τό μέγα θαῦμα τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Χριστός κρούει τήν θύραν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ὅμως μόνον ὁ ἴδιος ὁ ἐλευθερία τετιμημένος ἄνθρωπος δύναται νά τήν ἀνοίξῃ. «Ἀσφαλῶς, χωρίς Αὐτόν, χωρίς τόν Χριστόν», γράφει ὁ μακαριστός π. Γεώργιος Φλωρόφσκυ, «ὁ ἄνθρωπος δέν μπορεῖ νά κάνει τίποτε. Κι ὅμως, ὑπάρχει κάτι πού μόνο ἀπό τόν ἄνθρωπο μπορεῖ νά γίνῃ - τό νά ἀνταποκριθῇ στήν κλήση τοῦ Θεοῦ καί νά 'δεχθῇ' τόν Χριστόν»[6].

Διά τοῦ «Ναί» εἰς τήν ἄνωθεν κλήσιν ὁ Χριστός ἀποκαλύπτεται ὡς «τό φῶς τό ἀληθινόν»[7], ὡς «ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καί ἡ ζωή»[8], ὡς ἡ ἀπάντησις εἰς τά ἔσχατα ἐρωτήματα καί τάς ἀναζητήσεις τοῦ νοός, εἰς τοὺς καρδιακοὺς πόθους καί τάς ἐλπίδας τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά καί εἰς τό πόθεν καί πρός τί τῆς δημιουργίας. Εἰς τόν Χριστόν ἀνήκομεν, ἐν Αὐτῷ εἶναι ἠνωμένα τά πάντα. Ὁ Χριστός εἶναι «τό Α καί τό Ω, ὁ πρῶτος καί ὁ ἔσχατος, ἀρχή καί τέλος»[9]. Ἐν τῇ ἐκουσίᾳ σαρκώσει Του «δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καί διά τήν ἡμετέραν σωτηρίαν», ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος «οὐκ ἀνθρώπων ᾤκησεν ἕνα, ἀλλ' ἀνθρώπου φύσιν τῇ ἑαυτοῦ περιέθηκεν ὑποστάσει»[10], θεμελιώσας τοιοῦτοτρόπως τόν κοινόν αἰώνιον προορισμόν καί τήν ἐνότητα τῆς ἀνθρωπότητος. Δέν ἀπελευθερώνει ἕνα λαόν, ἀλλά σύμπαν τό γένος τῶν ἀνθρώπων, δέν τέμνει σωστικῶς μόνον τήν ἱστορίαν, ἀλλά καινοποιεῖ τήν κτίσιν πᾶσαν. Ὅμοῦ μετά τῆς ἱστορίας, ἰσχύει καί διά τά σύμπαντα ὀριστικῶς καί καθοριστικῶς τό «πρό Χριστοῦ» καί τό «μετά Χριστόν». Καθ' ὅλην τήν ἐν τῷ

κόσμῳ, ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ δι' αὐτῆς πρὸς τὰ Ἑσχατα, πρὸς τὴν ἀνέσπερον ἡμέραν τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πορείαν της, ἡ «οὐκ ἐκ τοῦ κόσμου» Ἐκκλησία μαρτυρεῖ περὶ τῆς ἀληθείας, ἐπιτελοῦσα τὸ ἁγιαστικὸν καὶ πνευματικὸν αὐτῆς ἔργον «ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς».

Ἀδελφοί καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Κλίνοντες εὐσεβοφρόνως τὸ γόνυ ἐνώπιον τῆς βρεφοκρατοῦσης Θεομήτορος καὶ προσκυνοῦντες ἐν ταπεινώσει τὸν τὴν ἡμετέραν μορφήν ἀναλαβόντα «ἐν ἀρχῇ Λόγον», εὐχόμεθα πᾶσιν ὑμῖν εὐλογημένον Ἅγιον Δωδεκαήμερον, αἷσιον δέ, ὑγιερὸν, εἰρηνικόν, εὐκαρπον ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς, πλήρη πνευματικῆς εὐφροσύνης καὶ θείων δωρημάτων τὸν νέον ἐνιαυτὸν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου, κατὰ τὸν ὁποῖον σύμπας ὁ χριστιανικὸς κόσμος συνεορτάζει καὶ τιμᾷ τὴν 1700ὴν ἐπέτειον τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Χριστούγεννα 2024

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

1. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Ἑκδοσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ΡG 94, 984.

2. Ματθ. α', 18 – β', 1-23.

3. Ἐγκύκλιος, § 10.

4. Βλ. Ματθ. δ', 4.

5. Ἀλεξάνδρου Σμέμαν, Πιστεύω, ἐκδ. Ἀκρίτα, Ἀθήνα 1991, σ. 129.

6. Γεωργίου Φλωρόφσκυ, Δημιουργία καὶ ἀπολύτρωση, ἐκδ. Πουρναρᾶ, Θεσσαλονίκη 1983, σ. 17.

7. Ἰωάν. α', 9.

8. Ἰωάν. ιδ', 6.

9. Ἀποκ. κβ', 13.

10. Νικολάου Καβάσιλα, Ἑπτὰ ἀνέκδοτοι λόγοι, Θεσσαλονίκη 1976, σ. 108.

Φωτό: Νίκος Παπαχρήστου